

Μακεδονικά

Τόμ. 1

Έγγραφα αφορώντα εις την συμμετοχήν των Μοναστηριωτών εις τους αγώνας του 1821

Α. Σ.

doi: [10.12681/makedonika.9200](https://doi.org/10.12681/makedonika.9200)

Copyright © 2016, Α. Σ.

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Σ. Α. (2017). Έγγραφα αφορώντα εις την συμμετοχήν των Μοναστηριωτών εις τους αγώνας του 1821. *Μακεδονικά*, 1, 497–500. <https://doi.org/10.12681/makedonika.9200>

2. ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΦΟΡΩΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΝ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ 1821

Τὰ κατωτέρω ἔγγραφα ἐδόθησαν εἰς ἡμᾶς πρὸς δημοσίευσιν ὑπὸ τοῦ ἐκ Μοναστηρίου καταγομένου, νῦν δὲ ἐν Φλωρίνῃ ἐγκατεστημένου, δικηγόρου Γεωργίου Μόδη, πρώην Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἡπείρου, γνωστοῦ καὶ ἐκ τῶν μακεδονικῶν αὐτοῦ ἠθογραφῶν καὶ διηγημάτων, εἰς τὸν ὅποιον εἶχε παραχωρήσει ὁ ἀντιγράφας ταῦτα κ. Τράικωφ. Ἀμφοτέρους τούτους εὐχαριστοῦμεν καὶ δημοσίᾳ.

Τὰ πρωτότυπα τῶν ἐγγράφων τούτων εὐρίσκονται εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Τὸ περιεχόμενον αὐτῶν ἔχει ἀρκετὸν ἐνδιαφέρον προσφέρει δὲ ἱκανὴν συμβολὴν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τῶν Μοναστηριωτῶν καὶ γενικώτερον τῶν Μακεδόνων.

1. Αἴτησις Στέργιου Μιχαηλοῦ πρὸς τὸν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος τῆς 16 Δεκ. 1829.

Ὁ ἐκ Μοναστηρίου Στέργιος Μιχαηλὸς γράφει ἐξ Αἰγίνης καὶ ζητεῖ ἵνα δοθῇ εἰς αὐτὸν «μέρος ἀρκετὸν» τῶν χρεωστουμένων εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, δι' ὅσα ἐξώδευσεν εἰς «φορέματα τοῦ τακτικοῦ σώματος ἐπὶ Φαβιέ (ρου;)».

«Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος

Ἐξοχώτατε,

Πρὸ ἕξι ἡδὴ μηνῶν περίπου ἐπαρουσιάσθην καὶ δι' ἐτέρας μου ἀναφορᾶς πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα, παραστήσας εἰς αὐτὴν τὴν ἐσχάτην μου ἀνάγκην. Καὶ εὐαρεσθήθη τότε νὰ μοὶ εἴπῃ ὅτι νὰ λάβω ὑπομονὴν δι' ὀλίγον καιρὸν.

Ἐν τῇ ἐλπίδι ταύτῃ προστρέχω καὶ αὖθις, παρακαλῶν αὐτὴν θερμῶς, ἵνα διατάξῃ ὅπου ἀνήκει, διὰ νὰ μοὶ δοθῇ μέρος ἀρκετὸν ἐκ τῶν χρεωστουμένων εἰς ἐμέ διακοσιῶν ἑβδομηκοντα τεσσάρων καὶ δύο τετάρτων ταλλήρων, λέγω 274, $\frac{3}{4}$, κατὰ τὴν ἀνά χεῖράς μου ἀπόδειξιν, τὰ ὅποια ἐξώδευσα εἰς φορέματα τοῦ τακτικοῦ σώματος ἐπὶ Φαβιέ.

Εἰμι πτωχὸς καὶ ἄλλον πόρον τοῦ ζῆν δὲν ἔχω, διὰ μόνης δὲ τῆς τέχνης μου δὲν δυνάμην νὰ προφθάσω τὰ καθημερινὰ ἐξοδα τῆς ἀδυνατοῦ οἰκογενείας μου. Ὅθεν, προσπίπτω εἰς τὸ ἔλεος τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, διὰ νὰ θεραπεύσῃ καὶ ἐμέ τὸν δυστυχῆ, μὲ δόσιν ἱκανὴν τῶν ἀνωτέρω χρημάτων μου, ὥστε νὰ δυνηθῶ νὰ καταπραῖνω τοὺς δανειστάς μου, καὶ νὰ οἰκονομήσω καὶ τὰς ἀναποφεύκτους ἀνάγκας μου.

Ὑπενθυμίζω καὶ πάλιν τὴν Α. Ἐξοχότητα, ὅτι ἐνῶς ἐδούλευσα, ἐκατέθεσα ὄλην τὴν μικρὰν μου περιουσίαν, ἐδανείσθην προσέτι καὶ ἄλλα χρήματα πρὸς κατασκευὴν τῶν εἰρημένων στρατιωτικῶν φορεμάτων, καὶ τώρα στερούμενος τῶν ἐδικῶν μου, κατενοχλοῦμαι ἀκαταπαύστως, καὶ ἐγκαλοῦμαι εἰς δικαστήρια ἀπὸ τοὺς δανειστάς μου. Μένω μὲ βαθύτατον σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῆ 16 Δεκεμβρίου 1829

Ὁ πολίτης

(ὕπογρ.) στέργηός μὴχάηλός
μνάσστηρλής

(Γεν. Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ἀρχεῖον Καποδιστρίου, Γεν. Γραμματεία, 16 Δεκεμβρίου 1829.)

2. Μαρτυρικὸν περὶ συγγενείας ἐκδοθὲν ἐν Σαλαμῖνι τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1830,

Δι' οὗ πιστοποιεῖται ἐμμάρτύρως ὅτι ὁ Ἀναστάσιος Δημητρίου Μπετόλια εἶναι πρῶτος ἐξάδελφος τοῦ φονευθέντος εἰς τὴν μάχην τῶν Θηβῶν Σωτήρος Καραδήμου Μπετόλια.

Πιστοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι ἐν συνειδήσει ὅτι ὁ Σωτήρος Καρὰ Δήμου Μπετόλια Ἰππεὺς καὶ ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τοῦ Ἰπάρχου Χ' Χρήστου ὁ φονευθεὶς εἰς τὴν μάχην τῶν Θηβῶν ὑπάρχει πρῶτος ἐξάδελφός του καὶ κληρονόμος ὁ Ἀναστάσιος Δημητρίου Μπετόλια, διὸ τῷ δίδεται τὸ παρὸν ὑπογεγραμμένον ἐμμάρτυρον διὰ νὰ τῷ χρησιμεύῃ ὅπου ἀνήκει.

Τῆ 5 Φεβρουαρίου 1830

Ἐν Σαλαμῖνι.

(ὕπογρ.) νικόλαος λέο μαρτιρό
 » δημίτρις στεργιο μαρτιρο
 » γιοργις στεριω μαρτιρό

Ἡ Ἀστυνομία Σαλαμῖνος

Ἐπικυροῖ τὸ γνήσιον τῶν ἀνωτέρω ὑπογραφῶν τοῦ Νικολάου Λέου, Δημητρίου Στέργιου, καὶ Γεωργίου Στέργιου.

Ἐν Σαλαμῖνι, τὴν 5 Φεβρουαρίου 1830

Ἐπί τῆς Ἀστυνομίας Δημογέρων
 (Τ.Σ.) (ὕπογρ.) Α. Καρνέσης

Ἐπί τῆς Γραμματεῦς

(ὕπογρ.) νικόλαος τζεβαῖρτζής

3. Αἴτησις τοῦ ἐκ Μοναστηρίου ἀνθυπολοχαγοῦ Βασίλη Κησάβου τῆς 9 Μαΐου 1839,

Περὶ ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ εἰς τὸν συνοικισμὸν τῶν Μακεδόνων « Νέα Πέλη » τῆς Ἀταλάντης.

Πρὸς τὴν ἐπί τῶν Στρατιωτικῶν
 Β. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας.

Ὁ ὑποσημειούμενος καταγόμενος ἐξ Ἀμπετολιῶν τῆς Μακεδονίας ἠγωνίσθη καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ Ἀγῶνος ὅπου καὶ ἤδη εὐρισκόμενος εἰς τὴν Α' τετραρχίαν, διὰ πιστὰς ἐκδουλεύσεις μου καὶ καλῆς διαγωγῆς μου πληροφορεῖται αὕτη ἢ Β. Γραμματεία ἐκ τῶν ἔσωθεν δύο ἐσωκλείστων ἀποδεικτικῶν ἀρ. 1 καὶ 2.

Ἐπειδὴ καὶ εὐρίσκομαι μὲ μεγάλην καὶ πολυάριθμον οἰκογένειαν, ἀποφάσισα νὰ λάβω καὶ ἐγὼ μέρος τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Μακεδόνων καὶ νὰ συνοικήσω εἰς τὴν Νέαν Πέλην, διὰ νὰ συμμαζεύσω τὴν πολυάριθμον οἰκογένειάν μου, καὶ νὰ κτίσω ἕνα οἶκον ἐκεῖ εἰς τὴν Νέαν Πέλην.

Διὸ παρακαλῶ ταύτην τὴν Β. Γραμματεῖαν, ὅπως εὐαρεστηθῆ νὰ μοὶ δοθῶσι, τὸ ἀνήκον γραμμάτιον καὶ ὁ ἐτήσιος μισθός μου. Εὐέλπις εἰς τὸ ἔλεος τῆς Α. Μ. καὶ τὴν δικαιοσύνην ταύτης τῆς Β. Γραμματείας.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 9 Μαΐου 1839.

Ἐποσημειοῦμαι μὲ ὄλον τὸ σέβας

Εὐπειθέστατος δοῦλος

(ὕπογρ.) βασίλης κῆσαβος

ἀνθυπολοχαγός

(Γεν. Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ὑπουργ. Στρατ., Προικοδοτήσεις, 1839, τετρ. δον, ἀριθ. 9021 - 9968.)

4. Τὸ δευτέρον ἐκ τῶν εἰς τὴν προηγουμένην αἴτησιν ἀναφερομένων πιστοποιητικῶν,

Δι' οὗ πιστοποιεῖται ὅτι ὁ Βασίλειος Κήσαβος ἐκ Μοναστηρίου, ἀνθυπολοχαγός, ἀνήκει εἰς τὸν συνοικισμὸν τῶν Μακεδόνων «Νέας Πέλης».

Πιστοποιητικὸν ἀριθ. 2.¹⁾

Πιστοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι, ὅτι ὁ Κ. Βασίλειος Κήσαβος ἀπὸ πατρίδα Μπιτόλια τῆς Μακεδονίας, ἀξιωματικὸς ἀνθυπολοχαγὸς τῆς Β. Φάλαγγος μὲ πολυάριθμον οἰκογένειαν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ νέου συνοικισμοῦ τῶν Μακεδόνων εἰς Νέαν Πέλην τῆς Ἀταλάντης ἐφάνη καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις τιμίας διαγωγῆς καὶ εὐπειθῆς εἰς τοὺς ἀνωτέρους του. Πρὸς βεβαίωσιν ὅθεν τῆς ἀμέμπτου διαγωγῆς του τῷ δίδεται τὸ παρὸν διὰ τὴν ἐπιμεύσιν ἧς χρῆται.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8ῃ Ματοῦ 1839.

(ὕπογρ.) Θ. γρίβας
» Δ. τζάμης καρτασιος
» μακριγιανις
» Κωνστ. Δούκας

(Γεν. Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ὑπουργ. Στρατ., Προικοδοτήσεις, 1839, τετρ. 8ον, ἀριθ. 9021 - 9968.)

5. Αἴτησις Ἀσημάκη Μπιτολίου τῆς 18 Νοεμβρίου 1841,

Περὶ ἀπονομῆς σὺτῶ ἀριστείου χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσιῶν του.

Ἐν Καπαρέλι τὴν 18 9μβρίου 1841.

Πρὸς τὴν Σ. Δημαρχίαν τῶν Πλαταιῶν.

Ὁ ὑποφαινόμενος ὀνομάζομαι Ἀσημάκης Μπιτολῆσιος. Ἐγεννήθην εἰς Μπιτόλια τῆς Μακεδονίας, εἶμαι ἤδη κατοικοδημότης Πλαταιῶν, εἶμαι ἐτῶν 38, ὑπρέτησα τὴν Πατρίδα στρατιωτικῶς καὶ παρευρέθην εἰς μάχας ὡς τὸ ἐσώκλειστον πιστοποιητικὸν τῶν ὀπλαρχηγῶν διαλαμβάνει. Μέχρι σήμερον οὔτε κατεδικάσθην, οὔτε κατηγορήθην ἐπὶ ἐγκλήματι, ἀλλ' οὔτε γνωρίζω ἂν φέρῃ καὶ ἄλλος εἰς τὸν Δῆμον τοῦτον τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμόν μου.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ Β. Κυβέρνησις τῆς Α. Μεγαλειότητος εὐαρεστουμένη νὰ διανεῖμῃ ἤδη ἐθνόσημα εἰς τοὺς ἀγωνισθέντας, συμμορφούμενος ὅθεν μὲ τὰς Β. Διατάξεις παρακαλῶ θερμῶς ὑμᾶς, κύριε Δήμαρχε, ἵνα διευθύνῃτε τὴν παροῦσάν μου μὲ τὸ εἰς αὐτὴν ἐγκλειόμενον ἐνδεικτικὸν ἔπιστολόν μου ἀνήκει, διὰ τὴν ἀξιωθῶ πλέον καὶ ἐγὼ τὸ κατὰ τὴν Ὑψ. καὶ Βασιλικὴν ἀπόφασιν ἀριστεῖον χάριν τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα πιστῶν ἐκδουλεύσεών μου, καὶ μὲ σέβας βαθῶ ὑποσημειοῦμαι.

Ὁ εὐπειθῆς δημότης σας
Ἀσημάκης Μπιτολῆσιος
διὰ Κωνστ. Θεοδώρου

(Γεν. Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, Ἀριστεία, 1841, φ. 6, τετρ. 83.)

1. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 πιστοποιητικὸν δὲν ὑπάρχει.

6. Πιστοποιητικὸν Ἀσημάκη Μπιτολισίου τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1841,
 Δι' οὗ βεβαιοῦται ὅτι οὗτος ἐχρημάτισε στρατιώτης ἀπὸ τοῦ 1824 μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων καὶ ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς διαφόρους μάχας,

Πιστοποιητικὸν

Ὁ Ἀσημάκης Μπιτολισίος κατοικοδημότης εἰς χωρίον Καπαρέλι Δήμου Πλαταιῶν, ἐπαρχίας Θηβῶν, ἐχρημάτισεν στρατιώτης ἀπὸ τὸ 1824 μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων καὶ ἐπολέμησεν μὲ διαφόρους ὀπλαρχηγούς εἰς πολλὰς καὶ σημαντικὰς μάχας, μὲ Χατζῆ Χρήστον εἰς τὸ Ἰπικὸν μὲ Χατζῆ Μιχάλην ὁμοίως καὶ μὲ Παπάζογλου. Ἐχρημάτισεν καὶ ὑπὸ τὰς ὀδηγίας τοῦ ὑποφαινομένου ἕναν ὁλόκληρον χρόνον εἰς τὴν ἐμπιστευθεῖσάν μοι χιλιαρχίαν ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Γεώργιον Σκουρτανιώτην, καὶ παρευρέθη εἰς τὰς μάχας τοῦ Ἀνηφορίτου, Ὠρωποῦ, Θηβῶν καὶ τελευταῖον τῆς Πέτρας. Ἐφάνη ἄριστος στρατιώτης ἀνδρείος καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του εὐπειθής. Κατ' αἰτησίαν του καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπαραίτητον χρήσιμον τὸν ἐφοδιάζομεν μὲ τὸ παρόν μας διὰ τὴν ἀλήθειαν ἀπαραίτητον ἀνάγκην. Ὁμολογοῦμεν ὅτι καὶ εἰς τὴν μάχην τῆς Πέτρας ἐπὶ Ἰζήμ Πασσᾶ ἔλαβεν μίαν σημαντικὴν πληγὴν κατὰ τὸν δεξιὸν πόδα, καὶ ἔκομε περίπου τῶν τριῶν μηνῶν διὰ τὴν ἰατρευθῆ.

Ἐν Μούλκι, τὴν 20ῆν Ὀκτωβρίου 1841.

(ὑπογρ.) μητρος στάμου

λοχαγός

Ὁ ὑποστράτηγος

(ὑπογρ.) νικολαος κριεζιωτις

Ὅτι γνήσιαί αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Κ. Κ. Νικολ. Κριεζιώτου ὑποστρατήγου καὶ Μήτρου Στάμου λοχαγοῦ.

Θῆβαι, 31 8βρίου 1841.

Ὁ Δήμαρχος Θηβαίων

(Τ.Σ.) (ὑπογρ.) Σταμέλος Ν. Βριζάκης

(Γεν. Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, Ἀριστεῖα, 1841, φ. 6, τετρ. 83.)

Α. Σ.

3. ΚΩΔΙΞ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ

(1830 — 1926)

Ἡ Κοινότης Κλεισούρας εἶναι κάτοχος κώδικος, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν Σχολείων ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀπὸ τοῦ 1830 κέξῃς δύναται νὰ ἀποβῆ χρησιμώτατος, ὅπως ἐπίσης καὶ διὰ τὰ κύρια ὀνόματα καὶ ἐπωνύμια τῆς κωμοπόλεως ταύτης. Ἀρκετὰ λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ κώδικος τούτου βλέπε εἰς τὸ βιβλίον « Ἀρχεῖα καὶ Βιβλιοθήκαι Δυτικῆς Μακεδονίας » σελ. 131 - 132. Ὡς σημειοῦται ἐκεῖ, εἰς τὸν κώδικα τοῦτον ἀναγράφονται αἱ ὑπὲρ τῶν σχολείων τῆς Κλεισούρας εἰσπράξεις καὶ δωρεαὶ κυρίως μὲν καὶ λεπτομερῶς τῶν ἐτῶν 1834 - 1850, ὁποροδικῶς δὲ τῶν ἐπομένων μέχρι καὶ τοῦ 1926. Λογαριασμοὶ τινες ὁμοῦς ἀναφέρονται καὶ εἰς τὰ ἔτη 1830 - 1833. Ὁ κώδιξ φέρει ἔξωθεν τὸν μεταγενέστερον καὶ μόνον ἓν μέρει πρὸς τὸ περιεχόμενον του ἀνταποκριόμενον τίτλον: Βιβλίον Ἰσολογοισμῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου